

Läslandet 2 – Ord och Meningar

Av LäraMera Program AB och Leripa AB

Grafik
Musik
Röst

Kristina Grundström
Erik Truedsson
Gerda Nilsson

Innehållsförteckning

LÄSLANDET 2 – ORD OCH MENINGAR.....	3
Så här installerar du.....	3
Systemkrav.....	3
Styrsätt.....	4
Menyn.....	5
Inställningarna.....	6
Användarprofil - anpassar programmet efter användaren.....	7
Resultat.....	8
Inställningarna i övningarna.....	9
Övningar.....	11
Knappar.....	11
Tangentbordet.....	11
Muskapparnas funktion.....	11
Övningar.....	12
En eller Ett?.....	12
Vem är jag?.....	12
Ja eller Nej?.....	12
Rätt mening till bilden.....	13
Rätt bild till meningen.....	13
Måla.....	13
Vilket ord?.....	14
Välj rätt slut på meningen.....	14
Ordfläta.....	14
Rätt eller fel?.....	15
Bygg en mening!.....	15
Vilket ord ska bort?.....	15
Vilket ord passar till bilden?.....	16
En eller flera?.....	16
Ordjakten.....	16
VERKTYGSPROGRAM.....	17
Övningsgrupp.....	17
Övning.....	17
Bilder.....	18
Tal.....	18
Pedagogiska tips.....	18
Problem och support.....	18

LÄSLANDET 2 – ORD OCH MENINGAR

Programmet består av 15 övningar som övar förmågan att känna igen ord och meningar i sitt rätta sammanhang. Här tränas såväl läsning som stavning och grammatik. Du får hela tiden stöd av inspelat tal. Programmet startar med en bildmeny vilken tar dig till övningar såsom "En eller Ett?", "Vem är jag", "Ja eller Nej", "Vilket ord fattas? "En eller flera?" och "Vilket ord ska bort?". I inställningarna kan du själv bestämma vilka och hur många övningar du vill ha på din favoritmeny. Du kan välja allt mellan en till femton övningar.

Så här installerar du

1. Lägg skivan i CD-spelaren.
2. Gå till "Start". Välj "Kör" och sedan "Bläddra".
3. Välj den enhet som motsvarar din CD-ROM.
4. Klicka på Setup.exe och sedan OK.
5. Välj språk t.ex. svenska.
6. Svara på frågorna i installationsprogrammet.
7. Starta om datorn när installationen är klar.
8. Klicka på ikonen för *Läslandet 2 – Ord och Meningar* på skrivbordet, för att starta programmet.
9. Klicka på ikonen för *Läslandet 2 – Verktyg* för att starta verktygsprogrammet.

Systemkrav

PC Pentium 233 Mhz

64 MB RAM

Windows 98/2000/Me/XP

Ledigt utrymme på hårddisken: 225 MB

Ljudkort, CD-spelare

Skärmupplösning 800x600 eller mer med 16 bitars färg

Teknisk support

www.leripa.se

Pedagogisk support

www.laramera.se

Styrsätt

Programmet kan styras med *mus, pekskärm, tangentbord, en eller två kontakter samt styrplatta*.

Att styra programmet med tangentbordet

Tangenterna <Mellanslag> och <Enter>

Tryck <Mellanslag> för att flytta den blå markeringsramen över skärmen.

Tryck <Enter> för att välja det ord eller den knapp du står på.

Tryck <Enter> för att välja när du valt att styra med en kontakt.

Piltangenter

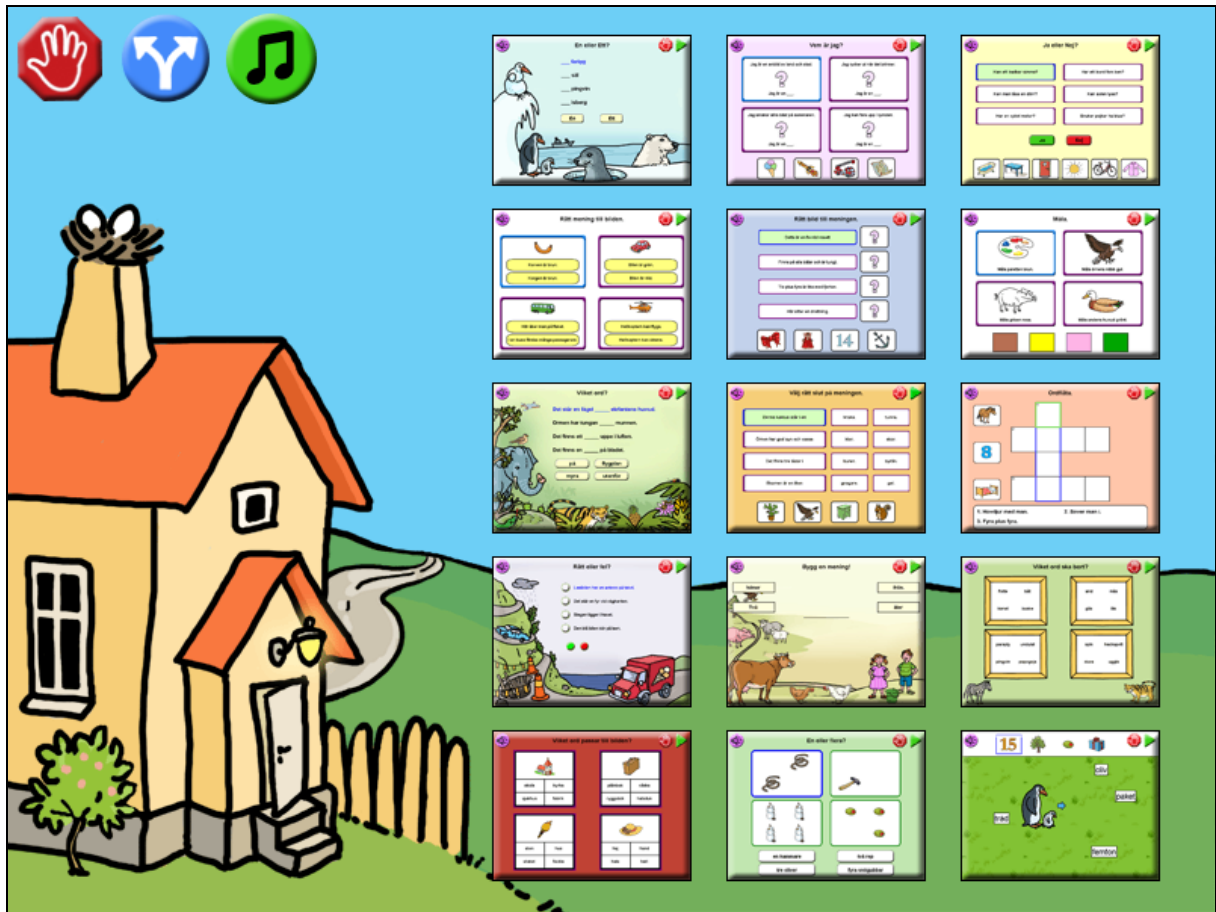
I Ordjakten är det enklast att styra med piltangenterna.

Tangentbordets funktioner i programmet:

Alla knappar på skärmen kan inte nås med markeringsramen. Då finns istället samma funktion på tangentbordet:

F1	Till inställningarna
F2	Lyssna på rätt svar
F3	Paus i Ordjakten
F5	Minska fontstorlek
F6	Öka fontstorlek
F7	Återställ fontstorlek
F8	Återställ font
F9	Välj font
Page Down	Nästa övning
Mellanslag	Flytta markering
Mellanslag	Kryssa i eller ur val i dialogrutor
Enter	Välj markering
Esc	Avsluta
Tab	Flytta markeringen i dialogrutor
Pil upp/ner	Välj lista i dialogrutor
Pil vänster/höger	Ändra frekvens och hastighet i dialogrutor

Menyn

Bilden ovan visar hur det ser ut när du startat Läslandet 2 och menyn är klar. Följande möjligheter finns:

Avsluta Läslandet 2 och återgå till Windows.

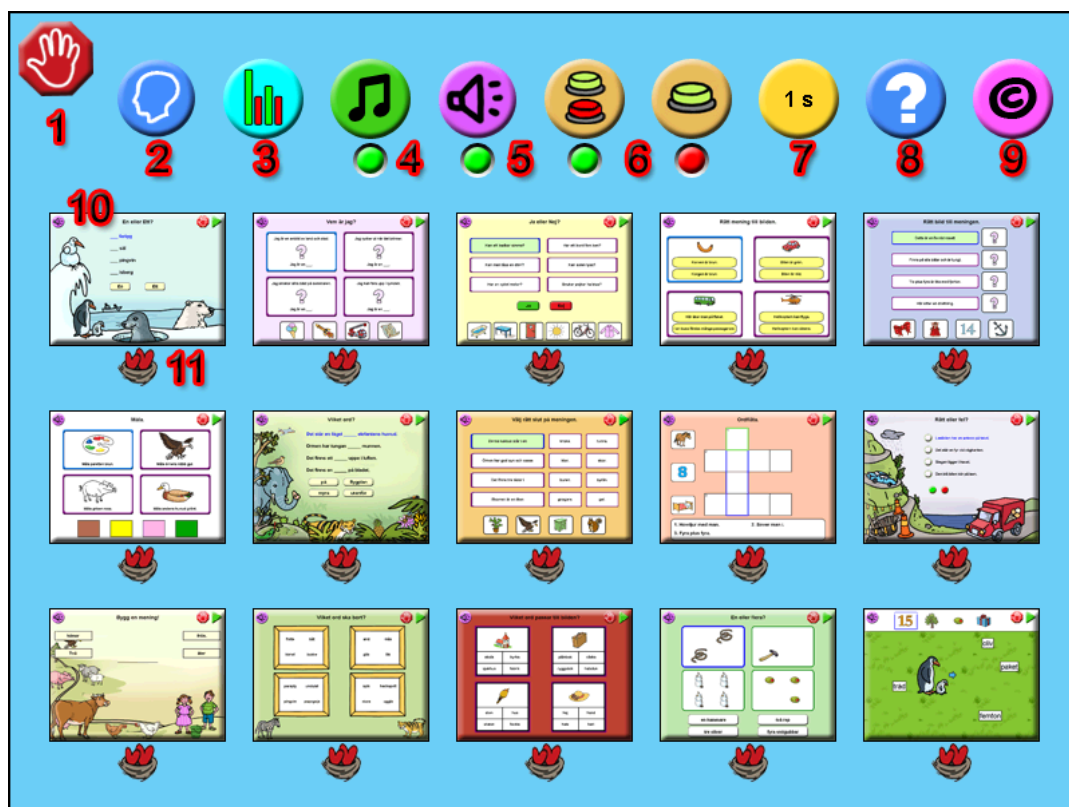
Gå in i inställningarna för att göra ändringar.

Växla mellan meny musik av/på.

När du för muspekaren över övningarna visas namnen i en textruta. Starta en övning genom att klicka på bilden.

Inställningarna

Bilden ovan visar menyn för inställningar i Läslandet 2. För att få mer information om varje inställning när du är inne i programmet kan du hålla musen ovanför knappen.

Följande alternativ finns i menyn för inställningar:

1. Stäng och återgå till huvudmenyn.
2. Användarprofil. Här kan du välja, ta bort, och lägga till profiler. En profil är ett namn under vilket du kan spara inställningar för snabb åtkomst. Detta kan med fördel användas när flera personer spelar Läslandet 2.
3. Resultat. Här kan du se resultatet av omgångens alla övningar. Du kan även skriva ut resultatet.
4. Belöningsmusik av eller på. Detta är musiken som används i övningarna.
5. Ljudeffekter av eller på. Ljudeffekterna är pling och andra ljud i övningarna.
6. En eller två kontakter. Här kan du välja om du vill använder en eller två kontakter.
7. Scantid. I det fallet en kontakt har valts kan man här ställa in scantidstiden. Scantidstiden är den tid som markerat val markeras innan nästa val markeras.
8. Tangenter. Information om olika tangenters funktion.
9. Om Läslandet 2. Här kan du se lite om vilka som ligger bakom Läslandet 2. Även versionsnumret kan utläsas här.
10. Varje ruta representerar en övning och dess inställningar. Klicka på en övning för att ändra inställningarna.
11. Välj om övningen ska visas i huvudmenyn eller inte.

Användarprofil – anpassar programmet efter användaren

Användarprofilerna når du genom inställningsmenyn. Här kan du spara olika inställningar för flera användare. Alla dina inställningar i Läslandet 2 sparas automatiskt när du avslutar programmet.

Följande alternativ finns i dialogruta för profiler:

1. Profiler. Här listas samtliga profiler. För att välja en och använda dess inställningar markera namnet i listan och klicka på den gröna ok knappen (5).
2. Skapa ny profil. När du väljer detta får du skriva in namnet på den nya profilen. Namnet får inte redan finnas i listan. När en ny profil skapas används grundinställningarna.
3. Ta bort profil. Tar bort markerad profil och raderar den ifrån datorn.
4. Använd grundinställningarna. Markera den profil du vill återställa inställningarna i och tryck sedan på denna knapp.
5. Avslutat dialogen Användarprofil.

Resultat

Bilden ovan visar resultatstatistiken som används i Läslandet 2. Resultatsidan når du via inställningsmenyn där du trycker på symbolen med staplar.

Resultaten sparas endast under pågående omgång.

Följande delar finns i resultatstatistiken:

1. Avsluta och återgå till inställningarna.
2. Här visas omgångens resultat med dagens datum.
3. Skriv ut resultat. Om du har en skrivare som inte kan skriva ut i färg så klicka på skrivarsymbolen med höger musknappen. Då syns staplarna bättre i utskriften.
4. Bläddra. Här kan du bläddra mellan de olika sidorna i resultatet. Vilken sida du är på, syns längst ner till höger.

Inställningarna i övningarna

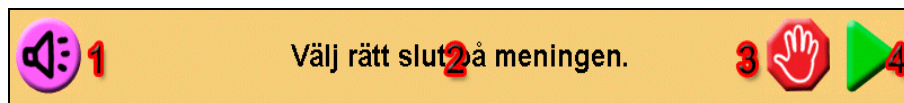

Ovan visas en bild från en typisk dialogruta med inställningar till en av övningarna. Följande inställningar kan göras:

1. Val av övningslista. Har du flera övningslistor kan du här välja någon av dem. Övningslistor kan du skapa med Verktogsprogrammet.
2. Belöningar av eller på. Belöningar visas med små djur som säger uppmuntrande saker. I några av övningarna kan detta inte väljas. Då är detta val inaktiverat.
3. Frekvensen för belöningarna. Här väljer du hur ofta en belöning ska komma fram. Välj mellan varje gång till var tionde gång. I några av övningarna kan detta inte väljas. Då är detta val inaktiverat.
4. Slumpning av eller på. Här väljer du om du vill slumpa fram övningarna eller om de ska komma i bokstavsordning. Sortering i bokstavsordning görs på övningarnas namn i ordlista.
5. Avsluta eller spara. Röd knapp avslutar utan att spara ändringar och grön knapp sparar innan den avslutar dialogen.

Övningar

Knappar

I bilden ovan syns de knappar som används i övningarna. De har följande funktioner:

1. Lyssna på rätt svar. När denna knapp trycks sägs det rätta svaret.
2. Titel. Här syns övningens titel.
3. Avsluta. Tryck här för att avsluta övningen och återgå till meny.
4. Nästa. Gå till nästa övning. Ordningen bestäms i inställningarna.

Tangentbordet

Följande tangenter kan användas i övningarna:

F1	Till inställningarna
F2	Lyssna på rätt svar
F3	Paus i Ordjakten
F5	Minska fontstorlek
F6	Öka fontstorlek
F7	Återställ fontstorlek
F8	Återställ font
F9	Välj font
Page Down	Nästa övning
Mellanslag	Flytta markering
Enter	Välj markering
Esc	Avsluta

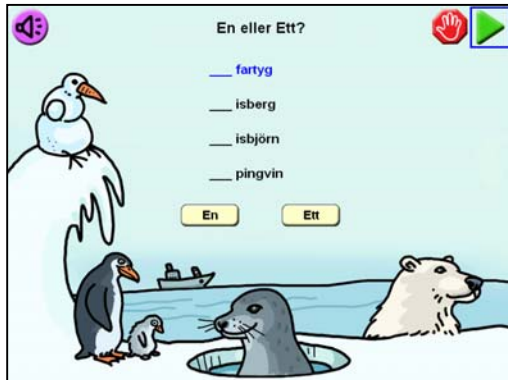
Musknapparnas funktion

Vänster musknapp
Höger musknapp

Välj markering
I övning 7 och 11 kan du lyssna på orden i knapparna
I övning 15 ökar figuren hastigheten

Övningar

En eller Ett?

Här tränas en eller ett. Till en bakgrundsbild visas fyra olika ord. Klicka på "En eller Ett" - knappen för varje ord. Rätt resultat läses upp.

Vem är jag?

Gissa gåtor - Jag har både stam och krona! Jag är ett....
Här finns fyra gåtor på varje skärm. Klicka på en av bilderna nertill på skärmen för att svara.

Ja eller Nej?

Sant eller falskt? - Svara ja eller nej på olika påståenden om bilden.
Meningen läses upp. Klicka på Ja- eller Nej-knappen för att ge svar.
Bilderna nertill på skärmen är till hjälp för att kunna svara rätt.

Rätt mening till bilden.

Rätt mening till bilden.

 <p>Det är skönt att sitta i en fätölj. Pojken sitter i badkaret.</p>	 <p>Det finns fem tår på foten. Det finns fem fingrar på handen.</p>
 <p>Skåpet har två dörrar. Skrivbordet har en hurts.</p>	 <p>Här är en kniv. Här är en gaffel.</p>

Till varje bild finns två meningar.
Välj rätt mening till bilden. Den läses upp
när du har svarat rätt.

Rätt bild till meningen.

Rätt bild till meningen.

Det finns fem fingrar på handen.	?
Trädet har en grön krona.	?
Man kan sopa utomhus med en kvast.	?
Man kan ha en dator till olika saker.	?

Här skall du peka på den bild i bildraden
som passar till meningen.

Måla

Måla.

 <p>Måla draken illa.</p>	 <p>Måla bananen gul.</p>
 <p>Måla spadens skaft brunt.</p>	 <p>Måla hyddans tak grönt.</p>

I denna övning får du en talad anvisning,
t.ex. "Måla hyddans tak grönt".
Då klickar du på den gröna färgen nertill
på skärmen, så målas bilden.
Behöver du höra anvisning ytterligare en
gång, tryck på F2 på tangentbordet
eller ljudsymbolen på skärmen.

Vilket ord?

Prepositioner.

Fågelin står ___ grenen.

Fågelin har röda fjädrar ___ huvudet.

Det hänger kottar ___ granen.

Ekorren sitter ___ kaninen.

i ovanpå
på bakom

Fyll i det ord som fattas i meningen. Du kan lyssna på de olika orden på knapparna genom att klicka på musens högerknapp. Du väljer med musens vänsterknapp.

Tryck F1 om du vill byta ordlista. Här finns en ordlista med "Alla ord" där det saknade ordet kan vara ett verb, ett substantiv eller en preposition.

Väljer du ordlistan "Prepositioner" är det enbart prepositioner som är de saknade orden.

Välj rätt slut på meningen.

Välj rätt slut på meningen.

Man sätter frimärke på brev. buskar.

En cello har fyra strängar. sångar.

En tupp kan gnägga. gala.

Man kan knäppa en blix. blus.

frimärke cello tupp blus

Välj rätt slut på meningen. När du valt rätt hör du hela meningen läsas upp. Tryck på ljudsymbol eller F2 på tangentbordet om du vill lyssna på hela meningen.

Ordfläta

Ordfläta.

1 b

2 t u p p

r

3 k

1. Kan man förvara kakor i. 2. Finns ofta på bondgård. 3. Äter man med.

Matcha en mening med ett ord som skall in i ordflätan.

Börja med meningen som är markerad med 1. Sedan med 2 osv. Man kan lösa ordflätan i valfri ordning genom att klicka i en rad.

Observera att det kan vara antingen lodrätt eller vågrätt.

Rätt eller fel?

Här finns meningar där vissa stämmer med bilden, andra inte.

Klicka på grön knapp om meningen är rätt. Klicka på röd knapp om meningen är fel.

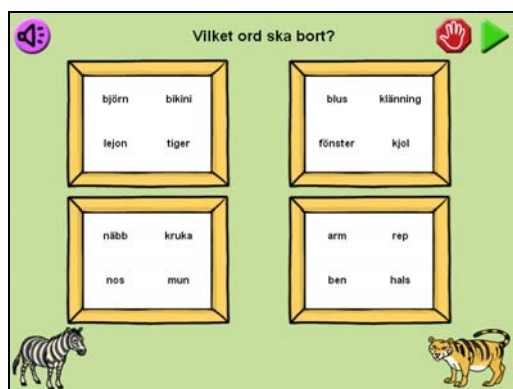
En mening i taget läses upp vid start.

Bygg en mening!

Här skall du bygga en mening. Börja med ordet som har stor bokstav. Avsluta med ordet som har punkt. Du kan lyssna på orden genom att klicka på dem med höger musknapp. Du väljer med vänster musknapp. När meningen är färdigbyggd läses den upp.

Vilket ord ska bort?

I varje ram står fyra ord. Tre av dem hör ihop som en kategori t.ex. soffa, fåtölj, bord. Ett är fel t.ex. äpple. Klicka på det felaktiga ordet.

Vilket ord passar till bilden?

I varje ram står fyra ord. Ett av dem hör ihop med bilden.
Klicka på det rätta ordet.

En eller flera?

Här tränas singular och plural t.ex. ett hus, tre hus eller en banan, fyra bananer.
Klicka på den ruta som innehåller text som stämmer överens med innehållet på aktuell ruta.
Väljer du ordlistan "Fordon" är det enbart fordon som visas på skärmen.

Ordjakten

Här skall du gå med ett djur och "äta" upp ordet i den ordning som de visas som bilder överst på skärmen. Du kan göra detta med piltangenterna men också med musknapparna eller "mellanslag" och "Enter". Går du på fel ord eller mot kanten är spelet över! Pilen framför djuret visar i vilken riktning det kommer att gå. Vänster musknapp eller mellanslag flyttar denna pil medsols för varje tryck. Höger musknapp eller "Enter" ökar hastigheten när du valt riktning.

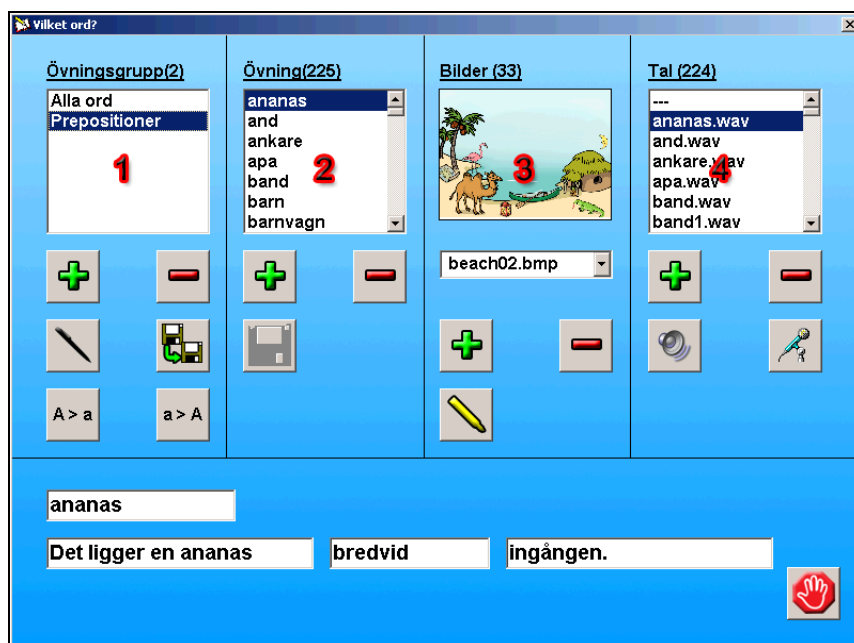
Du kan här välja ordlistan "Djur".

Verktygsprogram

Med Läslandet följer Verktogsprogram för varje programdel. Här kan du skapa fler ordlistor och övningar. Du kan använda foton eller rita egna bilder direkt via Verktogsprogrammet.

Du kan skapa ett obegränsat antal egna listor där du väljer vilka övningar som ska ingå. Med programmet följer flera tusen övningar med inspelat tal. Vill du lägga till tal kan du spela in direkt via Verktogsprogrammet.

1. Övningsgrupp

- Med + lägger du till en ny ordlista
- Med – tar du bort den ordlista som är markerad
- Med symbolen penna ger du en ordlista nytt namn.
- Klickar du på symbolen med disketter kopierar du en ordlista som du sedan kan spara under nytt namn och editera.
- A>a för att återställa till gemener i markerad ordlista.
- a>A för att använda versaler i markerad ordlista inne i programmet.

2. Övning

Med + lägger du till ett nytt ord.

Med – tar du bort markerat ord.

Obs! Klicka på diskettsymbolen för att spara.

3. Bilder

Här visas bilder som är aktuella för varje övningstyp.

Med + kan du lägga till ny bild.

Bildstorlek skall vara 800x600 pixlar för övningarna "En eller Ett", "Vilket ord fattas?", "Rätt eller fel" och "Bygga mening".

Bildstorlek för övriga övningar är 100 x 75 pixlar.

Med - tar du bort bild.

För att rita en egen bild - klicka på symbolen med pennan.

4. Tal

Med + lägger du till en ljudfil

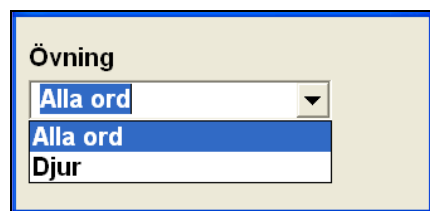
Med - tar du bort en ljudfil

Klickar du på högtalarsymbolen får du höra markerat ord eller mening.

Klickar du på mikrofonen kommer du till ett inspelningsprogram.

Pedagogiska tips

Du kan skapa fler ordlistor till varje programdel. När du vill öppna din egen ordlista gör du det lättast genom att starta Läslandet och gå till aktuell övning. Inne i övningen trycker du på F1-tangenten och väljer din ordlista under "Övning". Du kan skapa ämnesordlistor som t.ex. Djur, Fordon, Saker i hemmet, m.fl. Du kan också göra ordlistor som tränar ord, som innehåller bokstäver, som just din elev behöver träna på t.ex. ord som innehåller o-å eller d-b.

Man kan i "Inställningar" markera med symbolen "Mina favoriter" vilka övningar som skall visas i huvudmenyn. En bra start är att endast ha övningar som tränar enbart ord t.ex. övningarna Vilket ord passar till bilden? Vilket ord skall bort? En eller Ett, En eller flera? Ordjakten.

När eleven behärskar dessa övningar är det lämpligt att gå vidare med Ordflätan, Vilken bild passar till meningen? samt Måla. Därefter de övriga övningarna som innehåller meningar.

Problem och support

Upplever du några tekniska problem kan du besöka www.leripa.se och läsa om tidigare ställda frågor samt e-posta dina egna frågor.

Det bör nämnas att i de allra flesta fall så uppstår problem på grund av att datorn i fråga inte är uppdaterad med nya filer som den bör vara. För att enkelt och gratis få de senaste uppdateringarna till datorn kan man besöka www.windowsupdate.com. På denna plats sköts uppdateringarna enkelt och smidigt. Detta gäller Win98 och senare.

Har du frågor angående övningarna eller vill få pedagogiska tips kan du besöka www.laramera.se eller skriva dina frågor till info@laramera.se.